

**Project funded by the EU Lifelong Learning Programme
Project Reference No. 527877-LLP-1-2012-1-UK-ERASMUS-ENW**

Политика във висшето образование, отнасяща се за програми в областта на електроинженерството и информационните технологии в България

Този документ се отнася единствено до образование на ниво 6 и по-високо съгласно Европейската квалификационна рамка. Всички термини, използвани в този документ, имат значение, специфично за България, и могат да имат различно значение, когато се използват в друга страна.

Преглед на системата за осигуряване на качеството

Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) е специализиран държавен орган за оценяване, акредитация и наблюдение на качеството на институциите за висше образование и научните организации, целяща подобряване на тяхната преподавателска и изследователска дейност, както и на развитието им като научни, културни и иновативни организации.

Чрез периодично институционално и програмно оценяване и акредитация НАОА контролира способността на институциите, техните основни звена и филиали да осигуряват високо качество на образованието и научните изследвания чрез вътрешна система за осигуряване на качеството.

Въз основа на резултатите от оценката НАОА определя срока на валидност на акредитацията и капацитета на висшето училище.

Висшето училище трябва да осигурява качеството на образованието и научните изследвания чрез вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав [2].

Външно оценяване

Програмната акредитация е резултат от оценката на качеството на предлаганото обучение в определена професионална област в първичното звено и / или филиал на висша образователна институция, на специалност от списъка на регулираните професии или на научна специалност.

През 2010 г. Министерството на образованието и науката разработи Рейтингова система на българските висши училища [3], която събира информация и данни за повече от 80 показатели, измерващи различни аспекти на университетските дейности.

Разработване на нови програми

Според академичната автономия, университетите имат правото независимо да разработват и осъществяват нови програми. Университетът има вътрешни правилници за този процес. По инициатива на външни организации или лица предложения за нови програми могат да се подават до Академичния съвет.

Промени в съществуващи програми

Академичният съвет може да одобри всички изменения на съществуващите програми.

Влияние на студентите върху съдържанието на програмите

Според Закона за висшето образование [2] висшето училище разработва и прилага система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав, която включва проучване на мненията на студентите. Всички органи за вземане на решения във висшето училище включват представители на студентите и докторантите. Те трябва да са най-малко 15% от членовете на Общото събрание на висшето училище.

Всеки университет трябва да има политика и система за оценка на качеството, включваща проучване на мнението на студентите за учебния процес най-малко веднъж годишно. Функциите и структурата на системата за оценка на качеството, процедурата за проучване на мненията на студентите и начинът на оповестяване на резултатите се уреждат с Правилник на висшето училище. От Министерството на образованието и науката е разработен въпросник, където студентите могат да представят мненията си за обучението. Тази информация се използва за актуализиране на данните в рейтинговата система на висшите учебни институции.

Влияние на индустрията върху съдържанието на програмата

Учебната документация периодично се анализира и актуализира, като се взема предвид становището на индустрията. Съгласно вътрешния университетски правилник в подготовката на учебните програми трябва да участват представители на индустрията. Също така учебните програми трябва да се рецензират от двама независими рецензенти.

Един от критериите за програмна акредитация включва информация за оценката на работодателите за подготовката на дипломираните студенти.

Студенти с увреждания/специфични нужди/неконвенционални нужди

Съгласно **Българския Закон за висшето образование**: (Чл. 70) на студенти, докторанти и стажанти, които са сираци, слепи, глухи, инвалиди се отпускат / предлагат специални облекчения, регламентирани в Правилниците на висшите училища.

Според **Постановление № 90 на Министерския съвет/26.05.2000 г.** [7]: Има специални фондове за стипендии за студенти с увреждания, студенти с двама родители с увреждания, студенти с един родител, който е с трайни увреждания.

Закон за интеграция на хората с увреждания [6] (чл. 20). Висшите учебни институции осигуряват: подкрепяща среда, специални приспособления, подходящи учебни материали и допълнителна преподавателска помощ, подпомагащи процеса на обучение и оценяване на хората с увреждания и подготовка на специалисти за работа с хора с увреждания.

Национална програма "Създаване на достъпна архитектурна среда" [8] – Ежегодно програмата ще финансира изграждане на рампи, адаптиране на санитарни помещения, ремонт на прилежаща инфраструктура, изпълнение на асансьори и монтаж на платформени съоръжения.

Мобилност и процеси на учене през целия живот

За да се гарантират равни възможности за хората с увреждания, първата цел в

Националната стратегия 2008-2015 [4] е: да се създаде среда и инфраструктура, адаптирани към нуждите на хората с увреждания. Има три направления: достъпна среда за хора с увреждания - физически достъп до обществени сгради, жилища, открити пространства и работни места, достъпен транспорт.

Съгласно Националната квалификационна рамка на Република България: Висшите училища трябва да осигурят система за натрупване и трансфер на кредити за оценка на придобитите знания и умения от студентите по време на обучението (ECTS). Целта на системата е да се осигури възможност за студентите да избират дисциплини, самостоятелна работа и мобилност въз основа на взаимно признаване на отделни периоди на обучение, съответстващи на част от учебния план на специалността и образователно-квалификационната степен.

Управление на информацията

Един от критериите на НАОА за програмна акредитация на професионално направление е: Висшите учебни институции управляват и развиват физическите, техническите и информационните услуги, необходими за обучението в професионалното направление – комплектованост на необходимата информационна база: библиотека, компютърна техника, информационни центрове, компютърни система за управление на административната и учебната дейност, център за дистанционно обучение.

Интернет страниците на всички български университети са на български и английски език. По-голямата част от информацията е публично достъпна: основна информация за университета, учебни планове, съдържание на модулите, информация за отделите и централите и т.н.

В Националната стратегия за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания 2008-2015 една от целите е: достъпна информационна и комуникационна среда [4].

Разработена е държавна стратегия за достъпност на информационните услуги и документацията за различни групи хора с увреждания: достъп до всички видове медии (печатни, електронни, аудио, аудио-визуална); достъп до телекомуникационно оборудване (телефони, компютри и т.н.); достъп до уеб-пространството, адекватни и достъпни он-лайн съдържание и услуги.

Източници:

- [1] WEB site of National Evaluation and Accreditation Agency [Online]. Available: <http://www.neaa.government.bg/en/methodology>, (Accessed June 2014).
- [2] WEB site of Ministry of Education and Science, Higher Education Act, [Online]. Available: <http://www.mon.bg/?go=page&pageId=7&subpageId=57>, (Accessed June 2014).
- [3] WEB site of Ministry of Education and Science, Bulgarian University Ranking System [Online]. Available: <http://rsvu.mon.bg/rsvu3/> (Accessed February 2015).
- [4] National Strategy to ensure equal opportunities for persons with disabilities 2008-2015, [Online]. Available: <http://www.google.bg/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&ved=0CEAQFjAE&url=http%3A%2F%2Fwww.mlsp.government.b>

- [g%2Fbg%2Flaw%2Fregulation%2Fdisable_strategy.doc&ei=RNUCVdzQLorVPJ_RgegO&usg=AFQjCNF_QN_RWERg9S9xQIMq37FP4x0lw&sig2=WO6gmA0MzV7VOHc73J5ATw&bvm=bv.88198703.d.ZWU](http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143), (Accessed June 2014)
- [5] WEB site of Ministry of Education and Science, “National Qualification Framework of the Republic of Bulgaria,” [Online]. Available: <http://www.mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143> , (Accessed June 2014).
- [6] WEB site of Ministry of Labour and Social Policy, Law for integration of people with disabled (Section II Education and training), 2014, [Online]. Available: http://www.mlsp.government.bg/bg/integration/euro/chapter13/euro/07.Social%20Protection/ZAKON_za_integraciq_na_horata_s_uvredaniq.pdf , (Accessed June 2014)
- [7] Decree № 90 Council of Ministers of 26.05.2000, [Online]. Available: <http://students.uni-sofia.bg/wp/wp-content/.../pms90.pdf/> , (Accessed June 2014)
- [8] National program "Creating accessible architectural environment", [Online]. Available: <https://www.mon.bg/?h=downloadFile&fileId=2552> , (Accessed June 2014)